

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

УДК 796:373.2-056.4

DOI 10.31494/2412-9208-2023-1-3-203-219

ORGANIZATION OF OLYMPIC EDUCATION FOR SENIOR PRESCHOOL CHILDREN

ОРГАНІЗАЦІЯ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Nadia KOT,

PhD in Pedagogy, Associate
Professor

spf5@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-6610-7132>

*Berdiansk State Pedagogical
University,
✉ 4, Schmidta st., Berdiansk,
Zaporizhzhia oblast, 71100, Ukraine
(temporarily relocated to:
66, Zhukovsky st., Zaporizhzhia,
69000, Ukraine)*

Надія КОТ,

кандидат педагогічних наук,
доцент

*Бердянський державний
педагогічний університет,
✉ вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ,
Запорізька обл., 71100, Україна
(тимчасово переміщений за
адресою: вул. Жуковського, 66,
м. Запоріжжя, 69000, Україна)*

Original manuscript received: November 08, 2023

Revised manuscript accepted: November 20, 2023

ABSTRACT

During the preschool period of childhood, the process of individual inculturation takes place, involving the assimilation of socio-cultural experience. The acquisition of elements of universal physical culture is impossible without introducing children to the Olympic movement. This leads to a new direction in the physical education of preschool children, known as Olympic education.

Olympic education for older preschool children involves cultivating initial orientation and motivation towards the world of sports and a positive attitude toward it, expressed in evaluation, judgment, interest in sports, sporting events, operational readiness for various types of sports activities, and real sports behavior in the form of specific activities.

This article describes the experience of implementing Olympic education for children in a preschool institution, outlining its objectives and content, specifying the complex of organizational and pedagogical conditions that ensure the effectiveness of its implementation. The article also presents an approximate curriculum for acquainting preschoolers with the Olympic movement, its history, and modern aspects. It further elaborates on the methods and techniques for forming motivational attitudes, humanistic sports behavior, operational readiness for various sports activities, and highlights the role of integrated development through physical culture in fostering intellectual abilities, moral development, aesthetic sensibilities, humanistic values, and ethics related to sports.

Physical education sessions of a combined type are recognized as the leading form of informing about the Olympic movement, with Olympism as the central tool. Methods and techniques include discussions, storytelling, video material viewing,

203

ICV 2022: 80.27

DOI 10.31494/2412-9208-2023-1-3

reading of fictional literature, narrative reconstructions of events, didactic games, drawing on sports-related topics, and more. These methods are combined with direct physical activities, creating the prerequisites for the integrated development of intellectual abilities, moral and volitional sphere, the formation of sporting behavior, aesthetic feelings, humanistic values, and ethics associated with sports.

The final stage of implementing the experimental system for acquainting children with the Olympic movement confirms the belief of many researchers in the possibility of Olympic education as an effective pedagogical technology in the process of physical education for preschool children.

Keywords: *enculturation, socio-cultural experience, Olympic movement, Olympic education, sports behavior, physical education, preschool children.*

Дошкільний період є визначальним у житті людини, оскільки саме в цей час закладаються основи здоров'я, фізичного і психічного розвитку, особистісних якостей, світосприйняття, різних елементів культури – моральної, естетичної, фізичної та інших.

У багатьох сучасних наукових дослідженнях наведено аналіз різних концепцій інкультурації дітей цього віку як процесу входження індивіда в культуру, оволодіння соціокультурним досвідом. Основний зміст інкультурації полягає в засвоєнні особливостей мислення й дій, моделей поведінки, відповідних цінностей та настанов, які становлять культуру людства.

Проте довгий час у вітчизняній теорії і методиці фізичного виховання проблема засвоєння елементів загальнолюдської фізичної культури розглядалася як супутня, лише у зв'язку з аналізом проблем фізичного виховання.

У роботі І. Турчика, присвяченій проблемам фізичного виховання і спорт у шкільній освіті Європи, підкреслюється, що проблема інкультурації підростаючого покоління через організацію фізкультурної, а згодом і спортивної освіти в Західній Європі активно вивчається ще з другої половини ХХ століття (Турчик, 2017). Починаючи з 2000 років, вона привернула увагу й вітчизняних дослідників. Зокрема олімпійська освіта розглядається як інноваційна педагогічна технологія, яка передбачає комплексний вплив на формування особистості як у духовному, так і фізичному плані; схарактеризовано шляхи запровадження олімпійської технології в освітній процес підготовки фахівців з фізичної культури різного рівні (майбутніх тренерів, вчителів фізичної культури, інструкторів з фізичного виховання для закладів дошкільної освіти); доведено вплив олімпійської освіти на фізичний, духовно-моральний розвиток дітей та юнацтва, формування соціально зрілої особистості (Томенко, 2009; Гакман, 2019).

Одним з напрямків олімпійської освіти підростаючого покоління є ознайомлення з олімпійським рухом, який є надбанням всесвітньої культури людства, з видами олімпійського спорту та видатними спортсменами, що формує не тільки знання, а також є потужним стимулом мотивації до занять фізкультурою і спортом. Зокрема цей напрям представлено в наукових роботах, присвячених олімпійській освіті дітей дошкільного віку (Галан, 2017). Однак, у статтях в основному висвітлюють практичний досвід упровадження олімпізму у фізкультурно-204

оздоровчу роботу закладу дошкільної освіти, тобто проведення бесід, дидактичних ігор про великий спорт, організація олімпійських ігор на рівні освітнього закладу або району (Вацеба, 2010).

У чинних програмах з дошкільної освіти, у розділах, присвячених фізичному розвитку та вихованню дітей старшого дошкільного віку, вказується на те, що у них необхідно формувати уявлення про фізкультуру і спорт, їх значення для людини, зокрема, для її здоров'я. Проте, жодна програма не окреслює обсяг цих знань.

Виходячи з ситуації, що склалася в спортивній освіті дітей дошкільного віку, ми визначили **метою статті** теоретичний аналіз підходів до здійснення олімпійської освіти дітей дошкільного віку та опис практичної реалізації програми ознайомлення з олімпійським рухом і спортом старших дошкільників.

Методи та методики дослідження: аналіз і узагальнення наукової літератури з метою з'ясування теоретико-методичних засад проблеми; анкетування дошкільних працівників (вихователів, інструкторів з фізичного виховання) за для вивчення стану проблеми в практиці роботи закладів дошкільної освіти; опитування дітей старшого дошкільного віку для виявлення рівня сформованості уявлень про фізкультуру і спорт, їх місця у життя дитини; педагогічний експеримент, якій дав змогу експериментально перевірити систему роботи з формування уявлень про олімпійський рух, перевірити можливість виховання схильності до гуманістичних цінностей спорту, інформаційну і операційну готовність до видів спортивної діяльності.

Результати та дискусії. Поняття «Олімпійська освіта» широко живається в спортивній і педагогічній літературі (D. Binder, 2017; S. Brownell, 2009; М. Булатова, 2017; О. Вацеба, 2010; K. Georgiadis, 2023; А. Гакман, 2019; Я.Галан, 2019; В. Єрмолова, 2011; I. Culpan, 2017; Н. Ломако, 2005; Н. Москаленко, 2005; R. Naul, 2017; A. Rychtecký, Л. Савицька, 2011; О. Томенко, 2009; I. Турчик, 2017 та ін.), хоча воно трактується по-різному.

Так, R. Naul, D. Binder, A. Rychtecký, I. Culpan (2017) вважають, що олімпійська освіта – це складник загальної освіти, для якої вихідною точкою є спорт. Олімпійська освіта створює передумов для таких процесів: а) досягнення гарних спортивних результатів у поєднанні з моральним задоволенням від спортивної діяльності; б) формування спортивної поведінки; в) визначення місця спорту в житті.

На думку В. Єрмолової, олімпійська освіта – це система цілеспрямованих індивідуальних і колективних дій на особистість вихованця, які повинні призводити до засвоєння ним цінностей і норм культури спорту, що визнаються і приймаються соціальною групою як бажані (Єрмолова, 2011).

Терміни «виховання для спорту» і «виховання за допомогою спорту», «соціалізація для спорту» і «соціалізація через спорт» зустрічаються в роботах зарубіжних дослідників, що підкреслює

потужний виховний потенціал спорту. Соголосну позицію займають і вітчизняні вчені, звертаючи увагу на те, що і сам спорт може бути використаний як засіб соціалізації і виховання. Тому пов'язана із спортом виховна діяльність має бути спрямована не лише на залучення дітей до спорту, до системи спортивних цінностей, але і на «виховання спортом», «виховання за допомогою спорту».

Директорка Навчально-наукового олімпійського інституту Національного університету фізичного виховання і спорту України М. Булатова зазначає, що при аналізі педагогічної діяльності, пов'язаної із спортом, «йдеться не лише про виховання індивідуума для певної участі в спорті, вимірюваного виховними цінностями спорту (виховання для спорту), але також і через дію спорту на особистість, вимірювану цінностями спорту (виховання через спорт)» (Булатова. 2017:96).

А. Гакман, Ю. Ушенко, Я. Галан, М. Кожокар зазначають, що незалежно від термінології в рамках педагогічної діяльності, пов'язаної із спортом, важливо розрізнати: 1) виховання позитивного ставлення до спорту (можливі інші терміни – «залучення до спорту, до його цінностей», «виховання зі спортивною орієнтацією», «виховання для спорту» і тому подібне); 2) виховання за допомогою спорту (можливі інші терміни – «виховання спортом», «соціалізація спортом», «використання спорту у виховних цілях, в цілях соціалізації» і тому подібне) (Гакман, Ушенко, Галан, Кожокар, 2019).

Отже, поняття олімпійської освіти ґрунтується на таких основних положеннях:

1. Олімпійська освіта – це певна педагогічна діяльність, під якою розуміється свідомо організовуваний механізм передачі й засвоєння соціального досвіду, що припускає активну участь самого вихованця, створення відповідних умов (виховного середовища), використання педагогічних засобів (інформування, переконання, приклад та ін.), за допомогою яких прагнуть залучити індивіда до світу цінностей культури, сприяти формуванню в нього бажаних соціальних якостей (знань, умінь, інтересів, ціннісних орієнтацій, норм поведінки та ін.).

2. Олімпійська освіта передбачає два основні напрями педагогічної діяльності: виховання спортивної культури особистості; виховання за допомогою занять спортом.

Таким чином, предметом олімпійської освіти (у широкому значенні) є різні особистісні якості, здібності й аспекти життєдіяльності індивіда: знання, мотиви, інтереси, потреби, ціннісні орієнтації, емоції, уміння, навички, що проявляються в реальній діяльності, поведінці, способі життя.

Питання про необхідність олімпійської освіти дошкільників дійсно потребує обговорення, оскільки серед багатьох учених і фахівців-практиків поширено не лише скептичне, але і пряме негативне ставлення до спортивних змагань, спорту загалом, і тим більше до його використання в системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Як відмічає Я. Галан, негативну оцінку сучасного спорту іноді пов'язують з тим, що його основу складає змагання, а будь-яка ситуація змагання оцінюється як вкрай негативна для дитини, її соціальних стосунків: змагання завдає шкоди співпраці, призводить до розділення дітей на переможців і переможених, розвиває багато негативних якостей особистості, таких як егоїзм, агресивність, заздрість та ін. (Галан, 2019).

Яскравим прикладом такого підходу є поширена в Україні вальдорфська педагогіка, прибічники якої принципово заперечують не лише орієнтацію дошкільників на змагання, суперництво, у тому числі спортивне, а тим більше участь дітей у змаганнях, але і взагалі їх олімпійську освіту.

Проте, в педагогічній роботі з дошкільниками ще з 80-х років минулого століття активно використовуються елементи спортивних вправ та ігор, що сприяло формуванню елементарних спортивних умінь, загальному фізичному розвитку. Так, з точки зору О. Курка, Н. Хлус, С. Тітаренко (2023) основною метою занять спортивними іграми і вправами є ознайомлення дітей з ними, закладання основ правильної техніки. Але це ні в якому разі не повинно стати вузько спеціалізованими тренуваннями, підготовкою до участі в змаганнях. Крім того, як наголошують науковці, зіштовхування дітей один з одним в іграх, де вони фанатично змагаються за перемогу, гарантує невдачу для багатьох з них. Якщо є поразка, а вона часто трапляється, багато дітей прагнуть уникнути змагання, відходять убік. Невдача в іграх може вселити дітям абсолютно неадекватні поняття про себе, свою фізичну сутність.

Запобігти виникненню таких ситуацій дозволяє ретельний добір методів і прийомів керівництва змагальною діяльністю. У методичних розробках зарубіжних авторів (Brownell, 2009; Georgiadis, 2010) зауважується, що в практиці часто не звертається увага на модель спортивних змагань (тобто їх програму, систему заохочень, склад учасників), чітко не визначаються завдання змагання, що знецінює олімпійську освіту дітей загалом.

Незважаючи на наукові суперечки щодо змісту та організації олімпійської освіти, її місце в фізичному вихованні, у багатьох країнах світу вона посіла відповідне місце в освітньому процесі. В Україні спортивна освіта в більшості випадків пов'язується з підготовкою фахівців для фізкультурної та спортивної галузі, зі змістом шкільної фізичної підготовки і в незначній мірі з дошкільною ланкою освіти.

Дослідники вважають, що основна мета олімпійської освіти дошкільників полягає у вихованні в них певного ставлення до спорту, у сприянні формуванню початкової орієнтації і мотивації у світі спортивних явищ (Щербашин, 2023).

У Базовому компоненті дошкільної освіти зазначається, що в старшому дошкільному віці необхідно створити відповідні умови для формування спортивно-ігрової компетентності як здатності дитини до пізнання та усвідомлення власної належності до обраного виду спортивних вправ та спортивних ігор.

Передусім, йдеться про те, щоб допомогти дітям виділяти спорт з маси інших явищ, з якими вони стикаються у своєму житті, про які їм повідомляють батьки, педагоги, однолітки, усвідомлювати його (у доступній для них формі) як особливе, специфічне явище, що відрізняється від інших.

Для орієнтації у світі спорту в дітей дошкільного віку мають бути сформовані відповідні знання про спорт і комплекс пов'язаних з ним явищ. При визначенні характеру цих знань, зрозуміло, що, в першу чергу, важливо враховувати особливості психічного, особливо інтелектуального, розвитку дітей. Виходячи з того, що в дошкільників переважає образне мислення, завдання їх олімпійської освіти полягає в тому, щоб сформувати в них не стале наукове поняття, а лише деякі зрозумілі для них знання, які забезпечують більш менш чітке уявлення про спорт, дозволяють певною мірою орієнтуватися у світі спорту (Ломако, Москаленко. 2005)

На початковому етапі олімпійської освіти в дітей цього віку важливо також сформувати первинну мотивацію до світу спорту і комплексу пов'язаних з ним явищ. Йдеться про те, щоб у них з'явився інтерес до спорту, бажання більше дізнатися про нього, можливо, і спробувати себе в якихось формах спортивної активності – у спортивних іграх і змаганнях, а також прагнення стати сильнішими, спритнішими, влучнішими, що дозволить успішно брати участь у цих іграх і змаганнях. Л. Сварковська (2000) вважає, що позитивне ставлення до спорту формується на основі і в рамках ціннісного ставлення до нього. Це ставлення виступає, передусім, як оцінка соціальним суб'єктом певних об'єктів з точки зору їх значущості, важливості. Тому на цьому етапі важливо демонструвати дітям значущість спорту для фізичного розвитку та досконалості.

І, нарешті, в початковий період олімпійська освіта покликана допомогти дітям дійсно набути тих початкових якостей, умінь і навички, які дозволять увійти до нового для них світу спорту, почати його пізнавати і оцінювати. У першу чергу, йдеться про такі спортивні умінь і навички, як бігати, стрибати, метати; плавати, ходити на лижах, бігати на ковзанах; кидати і ловити м'яч, бити по ньому ногою, ракеткою, клюшкою та ін. Ці умінь і навички у простій і доступній для дошкільників формі потрібні для залучення до відповідних видів спорту – легкої атлетики, плавання, лижного і ковзанярського спорту, спортивних ігор – футболу, баскетболу, хокею та ін.

Виходячи з теоретичного аналізу наукової літератури, присвяченої висвітленню проблем впливу спорту на різнобічний розвиток особистості, можна виділити ряд завдань олімпійської освіти дітей дошкільного віку (Галан, 2017; Савицька, 2011; Щербашин, 2023).

Перше завдання – виховання позитивної оцінки спорту, а саме: прихильності до спорту, інформаційна і операційна готовність до спортивних видів рухів; реальна поведінка і її прояв у вигляді певних форм діяльності.

Показниками сформованості позитивної оцінки спорту є: позитивна думка про спорт у вигляді відповідних висловлювань, суджень про нього; інтерес до спорту, спортивних змагань, потреба в заняттях спортом, участі в спортивних змаганнях, бажання готуватися до них

(тренуватися); певні знання, уміння, навички, якості, здібності: фізичні якості, рухові уміння і навички, комплекс психічних якостей – інтелект, воля, увага та ін. (Кот, 2013), що дозволяють брати участь в спортивних змаганнях, готуватися до них, а також розуміти сенс спортивних змагань і тренувань; реальна поведінка і її прояв у вигляді певних форм діяльності (участь у змаганнях, спостереження за ними), почуттів, переживань, емоційних реакцій (почуття задоволення від занять спортом, участі в спортивних змаганнях, від спостереження за ними).

Характер, конкретний зміст, позитивне ставлення до спорту, залежать не лише від наявності позитивної оцінки, але і від осмислення (обґрунтування) цієї оцінки. Тому *друге завдання – допомогти дітям дошкільного віку в осмисленні позитивної оцінки спорту*. Реалізація вказаного завдання передбачає сприяння дошкільникам у визначенні: сторін, характеристик, функцій спорту, на які вони звертатимуть увагу в ході його оцінки; критеріїв, за якими вони оцінюватимуть їх позитивне або негативне значення; різних аспектів значення спорту, а, отже, тих цінностей, які вони йому приписуватимуть, той сенс (у тому числі особистісний), який вони надаватимуть спорту.

На основі осмислення оцінки спорту позитивне ставлення до нього набуває конкретного змісту, конкретної спрямованості. З цієї точки зору найважливіше *завдання олімпійської освіти дошкільників полягає у формуванні у них такого позитивного ставлення до спорту, яке має гуманістичну спрямованість*. Види цінностей, які пов'язані із спортом, умовно можна поділити на дві групи. У першу групу входять цінності, пов'язані з функціональним змістом спорту (цінністю виступає сама спортивна діяльність з її емоційними моментами). До другої групи відносяться усі ті цінності, засобом досягнення яких служить спорт.

Формування такого ставлення до спорту, при якому його позитивна оцінка осмислюється і обґрунтовується з позицій гуманізму – одна з важливих цілей сучасної гуманістично орієнтованої системи освіти. Досягнення цієї мети передбачає вирішення ряду важливих педагогічних завдань, пов'язаних із спортом і орієнтованих на ідеали і цінності гуманізму: сприяння повному, глибокому знанню і розумінню гуманістичного потенціалу спорту, а також умов реалізації цього потенціалу; вироблення гуманістичної мотивації на спорт, системи пов'язаних з нею інтересів, потреб, ціннісних орієнтацій; формування гуманістичного ставлення до спорту, системи почуттів і емоційних реакцій, пов'язаних зі спортом; виховання фізичної культури і здорового способу життя.

Отже, виховання ставлення дошкільників до спорту як одна з важливих цілей їх олімпійської освіти передбачає рішення трьох завдань: 1) виховання початкової орієнтації і мотивації у світі спорту, 2) виховання позитивного ставлення до спорту і 3) виховання гуманістичного ставлення до спорту.

З метою реалізації завдань олімпійської освіти дітей дошкільного віку була спланована експериментальна система роботи, яка

реалізувалася в довоєнний час у одному з дошкільних закладів міста Бердянська. Вона здійснювалася за такими напрямками: розширення уявлень педагогів закладу про завдання та зміст олімпійської освіти та створення в дошкільному закладі матеріальних умов, необхідних для її здійснення; забезпечення педагогічного партнерства сім'ї і закладу дошкільної освіти в питаннях олімпійської освіти; робота з дітьми, яка передбачала формування уявлень про Олімпійські ігри як мирного змагання з метою фізичного вдосконалення людей, у якому беруть участь народи всього світу, про історію давнього і сучасного Олімпійського руху, про своє тіло та власні фізичні здібності; формуванню у дітей інтересу до занять фізичними вправами, до різних видів спорту, спираючись на моральний і естетичний досвід олімпізму.

Одним з перших висновків, які були зроблені на прикінцевому етапі експериментальної роботи був висновок про доцільність поєднання всіх трьох напрямків, виділених на пошуковому етапі.

Оскільки більшість педагогів, які працюють з дітьми дошкільного віку, за результатами анкетування продемонстрували досить узагальнені уявлення про історію і сучасність олімпійського руху (73,8%), де хто з них навіть ставив під сумнів необхідність олімпійської освіти (33,3%), то розпочинати діяльність у цьому напрямку слід з формування готовності вихователів до включення в освітній процес елементів олімпізму. Крім того, вихователі повинні бути залучені до створення необхідних матеріальних умов для здійснення олімпійської освіти. І це стосується не стільки фізкультурного устаткування, скільки наочного забезпечення, необхідного для знайомства дітей з історією олімпійських ігор, сучасним олімпійським рухом. Це можуть бути альбоми з ілюстративним матеріалом (зображення змагань з різних видів спорту, олімпійських героїв давнини, портрети переможців олімпіад різних років, чемпіонів України і конкретної області), добірка художньої літератури, відеоматеріалів, дидактичних ігор на теми фізкультури і спорту, нестандартне обладнання та художнє оформлення для заходів на олімпійську тематику. Найбільш поширеними є такі дидактичні ігри: «Вгадай вид спорту», «Знайди пару», «Клуб знавців», «Підбери одяг для спортсмена», «Кому що потрібно», «Режим дня», доміно «Спортивний калейдоскоп» та ін.

Не менш важливою є й робота з батьками. Результати анкетування батьків засвідчили, що 42,9% родин спільно з дітьми залучаються до фізкультури і спорту (пішохідні прогулянки, перегляд телепередач на спортивну тематику, відвідування найближчих стадіонів, спортивних майданчиків, ігри з елементами футболу, баскетболу, катання на самокатах, велосипедах, роликах). Цей показник є низьким, тим більше, що половина з цих родин вказала, що названі заходи не є систематичними. Тому залучення батьків до участі в різних заходах у межах олімпійської освіти є необхідним напрямком педагогічного партнерства сім'ї і закладу дошкільної освіти.

Оскільки сім'я є провідною виховною структурою в період дошкільного дитинства, то зафіксоване ставлення до фізкультури і

спорту позначається на мотивах поведінки дошкільників, їх дозвіллевих інтересах. Бесіди зі старшими дошкільниками показали, що перше місце у їх дозвіллі займають комп'ютерні ігри, перегляд відео в соцмережах (58,9%), а заняття фізичними вправами і рухливі ігри назвали як улюблене заняття лише 1,8% дітей.

Окремо слід проаналізувати показники обізнаності старших дошкільників у таких сферах як спорт та олімпізм, усвідомлення їх значущості у формуванні основ здорового способу життя, розуміння понять «змагання», «спортивна боротьба». 64,8% опитаних за відповідями були віднесені до низького рівня сформованості уявлень, а 35,2% – до середнього. Не зважаючи на те, що це результати опитування тільки двох груп дошкільників, ми вважаємо, що в цілому ці дані є показовими, і при опитуванні більшої кількості дітей можна отримати приблизно такі ж дані. Це можна пояснити тим, що запровадження олімпійської освіти в систему фізичного виховання дітей дошкільного віку, як показують сучасні дослідження, робить тільки перші кроки.

Тому олімпійську освіту доцільно розпочинати з формування у старших дошкільників початкової орієнтації і мотивації у світі спортивних явищ. Передусім слід допомогти дітям виділяти спорт з маси інших явищ, з якими вони стикаються у своєму житті, про які їм повідомляють батьки, педагоги, однолітки, усвідомлювати його як особливе, специфічне явище, що відрізняється від інших, викликати інтерес до нього. А коли з'явиться інтерес до спорту, то з'явиться й бажання більше дізнатися про нього, спробувати себе в якихось формах спортивної активності – в спортивних іграх і змаганнях, а також з'явиться прагнення стати сильнішими, спритнішими, влучнішими і так далі, набути інших якостей, умінь і навичок, які дозволяють успішно брати участь в цих іграх і змаганнях.

Саме з метою формування інтересу була розроблена експериментальна програма «Країна Олімпія», мета якої – ознайомлення старших дошкільників з історію олімпійського руху старовини і сучасності як досягнення загальнолюдської культури. виховання гуманістичного ставлення до спорту та залучення до спортивних форм рухової активності.

Програма передбачала вирішення наступних завдань:

- створити в дітей уявлення про Олімпійські ігри як мирне змагання з метою фізичного вдосконалення людей, в якому беруть участь народи всього світу;
- ознайомити дошкільнят з доступними для дітей цього віку відомостями щодо історії давнього і сучасного Олімпійського руху;
- розвивати інтерес до різних видів спорту, бажання займатися спортом;
- сприяти формуванню у дітей інтересу до занять фізичними вправами, спираючись на моральний і естетичний досвід олімпізму;
- формувати у дітей уявлення про своє тіло, свої фізичні здібності.

Визначаючи зміст програми ми виходили з таких положень: олімпійська освіта дошкільників є не самоціллю, а елементом системи

формування здорового способу життя; реалізація програми передбачає включення усіх учасників педагогічного процесу в різноманітні інтегровані між собою види діяльності: пізнавальну, художньо-естетичну, фізкультурно-спортивну, які реалізуються в ігровій формі.

Провідною формою повідомлення знань про олімпійський рух є фізкультурні заняття комбінованого типу: тут створюється можливість не тільки у цікавих формах розширювати уявлення дітей, а поєднувати ці уявлення з безпосереднім рухом. Основна мета занять – формування уявлень про олімпійський рух, не лише як процес фізичного вдосконалення людини, але і як шлях до естетичної і моральної досконалості. Тобто, заняття повинні створювати передумови для інтегрованого розвитку засобами фізичної культури інтелектуальних здібностей, моральної сфери, формувати естетичні почуття. Тому робота на заняттях повинна вестися у двох напрямках:

- формування спортивних умінь і навичок, таких як: бігати, стрибати, метати, плавати, кидати і ловити м'яч, бити по ньому ногою, ракеткою, ключкою і так далі. Ці уміння і навички в їх простій і доступній для дошкільників формі потрібні для залучення до відповідних видів спорту (легкої атлетики, гімнастики, плавання та ін.), до спортивних ігор (футболу, баскетболу, хокею та ін.).

- повідомлення знань, означених програмою олімпійської освіти. Враховуючи особливості інтелектуального (і в цілому психічного) розвитку дітей дошкільного віку на заняттях і в різних формах роботи з фізичного виховання слід формувати у них такі поняття, які забезпечують більш чітке уявлення про спорт, дозволяють певною мірою орієнтуватися у світі спорту. До числа таких передусім можна віднести наступні: що означає слово «суперництво», «змагання», «боротьба»; як може відбуватися суперництво (одноосібне, командне); яку роль в цьому грають правила; яка роль судді в спортивному змаганні; чому і навіщо потрібно готуватися до спортивних змагань; що таке спортивне тренування; які фізичні і інші якості, здібності формуються виробляються в процесі тренування, які засоби для цього використовуються; кого ми називаємо «спортсменами»; від чого залежить успіх виступу спортсмена в змаганні; хто такий тренер; яку роль він грає в процесі тренування; хто ще йому допомагає в цьому процесі; яка роль самого спортсмена в тренуванні; які вимоги до нього при цьому пред'являються; відомості про різні види спорту, про те, чим один вид спорту відрізняється від іншого; про спортивний інвентар, спортивну форму і правила в деяких видах спорту; про види спорту, популярні в нашій країні; про споруди для занять спортом; інформація про окремих відомих спортсменів (вітчизняних і зарубіжних), про те, чим вони знамениті; короткі відомості про історію спорту, окремих його видів.

Такі заняття доцільно проводити один раз на місяць. А під час планування занять необхідно враховували специфіку освітнього процесу в дошкільній установі. Теми занять розподіляти рівномірно

впродовж навчального року. Викладення матеріалу повинно відбуватися у доступній і цікавій для дітей формі, основні положення теми, доповнювати демонстрацією малюнків, відео фрагментів, фотографій, включати додатковий пізнавальний матеріал, дидактичні, рухливі, пальчикові ігри, фізкультурні хвилинки. Оригінальним прийомом є залучення певного персонажу до викладення матеріалу (його можна назвати Олімпік, Олімпіонік або Олімпійський вогник – іграшка-хлопчик, в костюмі вогню), який допоможе дітям пізнати олімпійський світ.

Отримані на заняттях знання доцільно розширювати й доповнювати у додаткових формах роботи: в іграх, бесідах, в зображувальній діяльності, за допомогою художньої літератури, під час «Хвилинок музики» на музичних заняттях та ін. Узагальнення всієї інформації про олімпізм можливе в процесі спортивних розваг, які теж проводяться один раз в місяць.

Тематика занять, їх орієнтовний зміст та тематика спортивних розваг з ознайомлення старших дошкільників з олімпійським спортом представлена в таблиці 1.

Таблиця 1

Тематичний план фізкультурних занять та спортивного дозвілля

Місяць 1	Тема заняття 2	Зміст фізкультурного заняття 3	Тема спортивного дозвілля 4
Жовтень	Що таке спорт, як він виник	Що таке спорт. Хто може стати спортсменом. Види спорту. Спортивні змагання. Суперництво, боротьба. Діагностика фізичної підготовленості : - стрибок в довжину з місця; - метання вдалину зручною рукою; - біг на 20м з ходу	Ігри давнини.
Листопад	Перші олімпійські ігри	Ідея Олімпійських ігор – гармонії душі і тіла. Учасники Олімпійських ігор. Нагородження переможців. Знамениті Олімпіоніки. Змагання: ігри естафети з бігом, метанням, стрибками	Ми – майбутні олімпійці
Грудень	Символіка Олімпійських ігор	Емблема і прапор олімпійського руху. Традиційні ритуали Олімпійських ігор. Змагання: - естафета «Олімпійський факел», - метання списа, - стрибки в довжину з розбігу, - лазіння по гімнастичній стінці.	Спортивна вікторина «В здоровому тілі – здоровий дух»
Січень		Зимове спортивне свято	

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
Лютий	Зимова та літня олімпіади	Зимові Олімпійські ігри, літні Олімпійські ігри Вправи на розвиток сили, завдання характеру змагання, ігри.	«Біла Олімпіада»
Березень	Спорт і спортсмени	Сучасний спорт. Знамениті олімпійці. Спортивні ігри, що входять в олімпійську програму. Ігри і естафети з елементами спортивних ігор.	«Подорож в Олімпію»
Квітень	Українські олімпійці	Україна – спортивна держава. Найбільш відомі українські спортсмени. Спортивні заходи, що відбувалися в Україні. Ігри-змагання з елементами футболу.	«Фізкульт-ура!»
Травень	Чемпіони Бердянська	Види спорту, які найбільш розвинені у Бердянську. Де готують спортсменів у нашому місті. Комплекси степ-аеробіки, елементи східних видів спорту.	«Чемпіони серед нас»
Червень	Літнє спортивне свято		

У зв'язку з тим, що об'єм пізнавального матеріалу, який діти повинні засвоїти впродовж року, достатньо великий, можна планувати проведення у вільний час «Олімпійських хвилинок», куди включати додаткові відомості про фізкультуру і спорт: читання художніх творів, перегляд мультфільмів, розгадування кросвордів, оформлення піктограм «Види спорту» та ін. Частота проведення «хвилинок» залежить від наповнення теми, що вивчається.

Так, опрацьовуючи тему «Перші олімпійські ігри» на олімпійських хвилинках доцільно читати адаптовані до сприйняття дошкільників міфи Давньої Греції, розповідати про Олімпійські ігри старовини, розглядати ілюстрації, переглядати мультфільми «Хто придумав Олімпійські ігри?», «Як козаки олімпійцями стали», «Олімпіоніки». В ході роботи над темами, присвяченими сучасному спорту, під час олімпійських хвилинок можна розгадували загадки про види спорту, спортивний інвентар, розглядати альбоми з видами спорту, надавати відомості про спорт в рідному місті, яке має своїх героїв спорту, у тому числі учасників Олімпійських ігор.

Ще одним дієвим методом виступає перегляд та наступне обговорення з дітьми спортивних телепередач, ігор, змагань, матчів, знайомство з деякими відомими командами та спортсменами.

Робота із ознайомлення старших дошкільників з олімпійським рухом повинна пов'язуватися з навчальною діяльністю на інших заняттях. Так, на заняттях із зображувальної діяльності у дітей можна формувати уявлення про спорт, Олімпійські ігри, як найбільше явище культурного життя людства, відбитого в художніх творах: репродукції картин

А. Дейнеки «Футболіст», «Воротар», «Біг», «Лижники»; «Теніс»; Д. Жилінського «Гімнасти», Ю. Піменова «Фізкультурний парад» та ін., а також малювати на теми спорту: «Ми робимо зарядку», «Олімпійські символи», «Наше спортивне свято», «Наш спортивний куточок», готувати оформлення до спортивних свят та розваг.

На музичних заняттях закріплювати уявлення про єдність спорту та мистецтва. Слід акцентувати увагу дітей на тому, що під час Олімпійських ігор проходили конкурси співаків, поетів. Музичний керівник може спланувати ознайомлення дітей зі спортивними маршами, прослуховування та розучування пісень про спорт. Ці мелодії слугують музичним оформленням спортивних розваг та свят.

Найефективнішим методом систематизації знань дітей про олімпійський рух є спортивні розваги та свята, які дозволяють реконструювати події, пов'язані з історією олімпійських ігор, розгортати в руховій діяльності ситуації, пов'язані зі змагальними переживаннями, з наданням взаємодопомоги, переживанням успіху чи поразки, мобілізації на досягнення результату.

Звичайно, основним змістом цих рекреаційних форм роботи є ігри-естафети, ігри-змагання та ігри-атракціони. Але в їх ході повинні читатися вірші, виконуватися пісні на спортивну тематику, проводитись спортивні вікторини, які передбачають питання про спортивні події, фізкультурний інвентар та обладнання, види спорту тощо. А також діти можуть розв'язували ребуси, головоломки, відгадували спортивні кросворди, демонструвати власні малюнки. А колективне вболівання за команду, переживання перемоги підсилюють бажання пережити подібні емоції ще раз, стимулюють очікування наступного змагання. Отже, рекреаційні заходи допомагають постійно підтримувати інтерес до фізичної культури, олімпійського руху.

Спостереження за діями дітей, їх емоційним станом доводять, що діти не переносять емоції поразки на взаємини з однолітками, вони здатні з азартом підтримувати як учасників своєї команди, так і команди суперника. Це пояснюється тим, що відбувається ефект «зараження» загальним змагальним настроєм, діти захоплюються самою участю, змагальними діями, а не результатом. Така особливість психіки дітей 5-6 років може стати підґрунтям для засвоєння гуманістичної поведінки у спорті, але це відбудеться за умови правильного керівництва з боку педагога: оцінка дій, навчання підтримці тих, хто виконує ці дії, подання зразків поведінки у ситуації перемоги й поразки. Тоді на емоції дитини накладається усвідомлення власних реакцій.

Таким чином, олімпійська освіта дітей старшого дошкільного віку передбачає виховання початкової орієнтації і мотивації у світі спорту та позитивного ставлення до нього, яке виявляється в оцінці, судженнях та інтересі до спорту, до спортивних змагань, у операціональній готовності до різних видів спортивної діяльності та реальній спортивній поведінці у вигляді певних форм діяльності.

Крім того показники, отримані на прикінцевому етапі запровадження експериментальної системи роботи беззаперечно довели, що змагальні форми виконання рухів не викликають негативних переживань, оскільки змагання реалізовується через ті методи і прийоми, які найбільш прийнятні для дітей старшого дошкільного віку і відповідають рівню сформованості знань і умінь кожної дитини.

Висновки. Олімпійська освіта є новим напрямком у теорії і методиці фізичного виховання дітей дошкільного віку. Запровадження експериментальної програми олімпійської освіти довело, що у старших дошкільників можна сформулювати: 1) схильності до гуманістичних цінностей спорту (схильність до моральної поведінки в спорті, прояву краси і інших естетичних цінностей в спорті), використання занять спортом в гуманних цілях (передусім в цілях оздоровлення і фізичного вдосконалення), а в той же час антипатії до будь-яких антигуманних проявів в спорті. Основними показниками такої схильності або антипатії є: відповідна думка (у вигляді висловлювань, суджень) про вказані явища, інтерес до них або відсутність такого; 2) інформаційну і операціональну готовність до відповідних видів діяльності, поведінки, показниками якої є певні знання, уміння і навички; 3) реальну поведінку і її прояви у вигляді певних форм діяльності (у вигляді красивих і моральних вчинків в спортивних змаганнях), почуття, переживання, емоційні реакції (у вигляді почуття захоплення проявами краси і моральності в спорті, почуття обурення з приводу порушення правил, нечесної поведінки).

Подальші дослідження вбачаємо у розробці змісту проблемних ситуацій, спрямованих на вправлення дітей старшого дошкільного віку у гуманістичних проявах поведінки і емоційних реакціях під час змагань.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний Стандарт дошкільної освіти) Нова редакція. Київ: Цифрове видавництво Експертус, 2021. URL: <https://oplatforma.com.ua/article/2895-bkdo-2020-prokt-novogo-standartu-doshklnio-ovstii#:~:text=%D0%91%D0%B0%D0> (дата звернення: 25.11.2023).
2. Булатова М. М. Твій олімпійський путівник. Київ: Національний олімпійський комітет України, 2017. 120 с.
3. Виховання школярів на основі цінностей олімпізму: методичні рекомендації для педагогів-організаторів і вчителів / укл. О. А. Томенко. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. 36 с.
4. Гакман А., Ушенко Ю., Галан Я., Кожокар М. Становлення педагогічних основ олімпійської освіти в Україні. *Молодий вчений*. 2019. № 5 (69). С. 299–303.
5. Галан Я. Педагогічні умови формування знань з олімпійської освіти у дитячих дошкільних навчальних закладах. *Молодий вчений*. 2017. № 3. С. 142-145.
6. Єрмолова В. М. Олімпійська освіта: теорія і практика. Київ: Національний олімпійський комітет України, 2011. 335 с.
7. Кот Н. А. Учебно-игровая среда занятия по физической культуре как условие воспитания нравственно-волевых качеств старших дошкольников. *Fundamental science and technology – promising developments II*. Vol. 3. North Charleston, SC, USA 29409, 2013. С. 92-96.

8. Москаленко Н. В., Ломако Н. В. Фізкультуркін у Спортивній країні : навч. посіб. Дніпропетровськ, 2005. 48 с.
9. Рухливі та спортивні ігри для дітей дошкільного віку (курс лекцій) : навчальний посібник / автори-укладачі: О. І. Курок, Н. О. Хлус, С. А. Тітаренко. Вінниця : Твори, 2023. 198 с.
10. Савицька Л. І. Фізичне виховання як соціальне явище і основний фактор гуманізації фізичної культури. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право* : збірник наукових праць. 2011. № 1 (9). С. 124–130. URL : <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/4874> (дата звернення: 25.11.2023).
11. Сварковська Л. А. Формування у дітей 5-6 років мотивації до занять фізичною культурою: автореф. ... дис. канд. пед. наук: 13.00.08 Дошкільна педагогіка. Київ, 2000. 21 с.
12. Турчик І. Х. Фізичне виховання і спорт у шкільній освіті Європи. Дрогобич : Швидкодрук, 2017. 138 с.
13. Щербашин Я. С. Олімпійська освіта в процесі формування гуманістичних цінностей у школярів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2023. № 1 (159). С. 146-150.
14. Юхимук В., Вацеба О., Герчик М. До понятійного тлумачення термінів «олімпійська освіта» і «олімпійське виховання». *Проблеми фізичного виховання і спорту*. 2010. № 9. С. 111-114.
15. Brownell S. Beijing's Olympic Education Programme: Re-Thinking Suzhi Education, Re-Imagining an International China. *The China Quarterly*. 2009. № 197. P. 44-63. Published By: Cambridge University Press. URL : <https://www.jstor.org/stable/27756422> (дата звернення: 20.11.2023).
16. Georgiadis K. The Implementation of Olympic Education Programs at World Level. *Social and Behavioral Sciences*. 2010. № 2 (5). URL : https://www.researchgate.net/publication/238384818_The_Implementation_of_Olympic_Education_Programs_at_World_Level (дата звернення: 20.11.2023).
17. Naul R., Binder D., Rychtecký A., Culpan I. Olympic education and the Olympic Movement. The role of Olympic Games, the International Olympic Committee, National Olympic Committees and National Olympic Academies in Olympic education. *Olympic Education*. Edition 1st. Edition First Published, 2017. Pages 6. URL : <https://www.taylorfrancis.com/books/edit/10.4324/9780203131510/olympic-education-roland-naul-deanna-binder-ian-culpan-antonin-rychtecky> (дата звернення: 06.11.2023).

References

1. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy (2021). *Bazovyi komponent doshkilnoi osvity (Derzhavnyi Standart doshkilnoi osvity) Nova redaktsiia* [Basic component of preschool education (State standard of preschool education)]. Kyiv : Tsyfrove vydavnytstvo Ekspertus. URL: <https://oplatforma.com.ua/article/2895-bkdo-2020-prokt-novogo-standartu-doshkino-osviti#:~:text=%D0%91%D0%B0%D0> [in Ukrainian].
2. Bulatova, M. M. (2017). *Tvii olimpiiskyi putivnyk* [Your Olympic Guide]. Kyiv : Natsionalnyi olimpiiskyi komitet Ukrainy [in Ukrainian].
3. Tomenko, O. A. (ed.) (2009). *Vykhovannia shkolariv na osnovi tsinnosti olimpizmu : metodychni rekomendatsii dlia pedahohiv-orhanizatoriv i vchyteliv* [Educating Students Based on Olympic Values: Methodical Recommendations for Organizers and Teachers]. Sumy : Vydavnytstvo SumDPU im. A. S. Makarenka [in Ukrainian].
4. Hakman, A., Ushenko, Yu., Halan, Ya., Kozhokar, M. (2019). *Stanovlennia pedahohichnykh osnov olimpiiskoi osvity v Ukraini* [Establishment of Pedagogical Foundations of Olympic Education in Ukraine]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, 5 (69), 299–303 [in Ukrainian].

5. Halan, Ya. (2017). *Pedahohichni umovy formuvannia znan z olimpiiskoi osvity u dytiachykh doshkilnykh navchalnykh zakladakh* [Pedagogical Conditions for the Formation of Olympic Education Knowledge in Preschool Educational Institutions]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, 3, 142–145 [in Ukrainian].
6. Iermolova, V. M. (2011). *Olimpiiska osvita: teoriia i praktyka* [Olympic Education: Theory and Practice]. Kyiv : Natsionalnyi olimpiiskyi komitet Ukrainy [in Ukrainian].
7. Kot, N. A. (2013). *Uchebno-yhrovaia sreda zaniatya po fizycheskoi kulturni kak uslovye vospytaniya npravstvenno-volevukh kachestv starshykh doshkolnykov* [Educational-Game Environment of Physical Education as a Condition for Developing Moral and Volitional Qualities in Older Preschool Children]. *Fundamental science and technology – promising developments II*. Vol. 3. North Charleston, SC, USA 29409, 92-96 [in Russian].
8. Moskalenko, N. V., Lomako, N. V. (2010). *Fizkulturkin u Sportyvni kraini: navch. posib.* [Phizkulturkin in a Sports Country]. Dnipropetrovsk [in Ukrainian].
9. Kurok, O. I., Khlus, N. O., Titarenko, S. A. (ed.) (2023). *Rukhlyvi ta sportyvni ihry dlia ditei doshkilnoho viku (kurs lektsii): navchalnyi posibnyk* [Active and Sports Games for Preschool Children (Lecture Course): Educational Guide]. Vinnytsia : Tvory [in Ukrainian].
10. Savytska, L. I. (2011). *Fyzichne vykhovannia yak sotsialne yavyshe i osnovnyi faktor humanizatsii fizychnoi kultury* [Physical Education as a Social Phenomenon and a Key Factor in the Humanization of Physical Culture]. *Visnyk NTUU «KPI»*. Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo : zbirnyk naukovykh prats – Political Science, Sociology, Law: Collection of Scientific Papers, 1 (9), 124–130. URL : <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/4874> [in Ukrainian].
11. Svarkovska, L. A. (2000). *Formuvannia u ditei 5-6 rokiv motyvatsii do zaniat fizychnoiu kulturoiu* [Formation of Motivation for Physical Education in Children Aged 5-6]. Abstract of PhD thesis: 13.00.08 Preschool pedagogy. Kyiv [in Ukrainian].
12. Turchyk, I. Kh. (2017). *Fyzichne vykhovannia i sport u shkolinii osviti Yevrop* [Physical Education and Sports in School Education in Europe]. Drohobych : Shvydkodruk [in Ukrainian].
13. Shcherbashyn, Ya. S. (2023). *Olimpiiska osvita v protsesi formuvannia humanistychnykh tsinnosti u shkolariv* [Olympic Education in the Process of Shaping Humanistic Values in Students]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport) – Scientific Journal of the M. P. Dragomanov National Pedagogical University. Series 15. Scientific and Pedagogical Issues of Physical Culture (Physical Culture and Sports)*, 1 (159), 146-150 [in Ukrainian].
14. Yukhymuk, V., Vatseba, O., Hertsyk, M. (2010). *Do poniatinnoho tлумachennia terminiv «olimpiiska osvita» i «olimpiiske vykhovannia»* [On the Conceptual Interpretation of the Terms «Olympic Education» and «Olympic Upbringing»]. *Problemy fizychnoho vykhovannia i sportu – Problems of Physical Education and Sports*, 9, 111–114 [in Ukrainian].
15. Brownell, S. (2009). *Beijing's Olympic Education Programme: Re-Thinking Suzhi Education, Re-Imagining an International China*. *The China Quarterly*. 197. P. 44–63. Published By: Cambridge University Press. URL : <https://www.jstor.org/stable/27756422> [in English].
16. Georgiadis, K. (2010). *The Implementation of Olympic Education Programs at World Level*. *Social and Behavioral Sciences*, 2 (5). URL : https://www.researchgate.net/publication/238384818_The_Implementation_of_Olympic_Education_Programs_at_World_Level [in English].
17. Naul, R., Binder, D., Rychtecký, A., Culpán, I. (2017). *Olympic education and the Olympic Movement. The role of Olympic Games, the International Olympic Committee, National Olympic Committees and National Olympic Academies in Olympic education*. *Olympic Education*. Edition 1st. Edition First Published, Pages 6. URL : <https://www.taylorfrancis.com/books/edit/10.4324/9780203131510/olympic-education-roland-naul-deanna-binder-ian-culpan-antonin-rychtecky> [in English].

АНОТАЦІЯ

В дошкільний період дитинства відбувається інкультурація індивіда – входження в культуру, оволодіння соціокультурним досвідом. Засвоєння елементів загальнолюдської фізичної культури не можливе без ознайомлення дітей з олімпійським рухом. На це спрямовується новий напрям фізичного виховання дітей дошкільного віку – олімпійська освіта.

Олімпійська освіта дітей старшого дошкільного віку передбачає виховання початкової орієнтації і мотивації у світі спорту та позитивного ставлення до нього, яке виявляється в оцінці, судженнях та інтересі до спорту, до спортивних змагань, у операціональній готовності до різних видів спортивної діяльності та реальній спортивній поведінці у вигляді певних форм діяльності.

В статті описується досвід здійснення олімпійської освіти дітей в дошкільному закладі: окреслено її завдання і зміст; зазначено комплекс організаційно-педагогічних умов, які забезпечують ефективність їх реалізації; наведено орієнтовну тематику занять з ознайомлення дошкільників з олімпійським рухом, його історією та сучасністю; розкриті методи і прийоми формування мотиваційних настанов, гуманістичної спортивної поведінки, операціональної готовності до різних видів спортивної діяльності.

Провідною формою повідомлення знань про олімпійський рух визнані фізкультурні заняття комбінованого типу, а провідним засобом – олімпізм. Методами і прийомами виступають бесіди, розповіді, перегляд відеоматеріалів, читання художньої літератури, сюжетна реконструкція подій, дидактичні ігри, малювання на теми спорту та ін.). Вони поєднуються з безпосередньою руховою діяльністю, що створює передумови для інтегрованого розвитку засобами фізичної культури інтелектуальних здібностей, морально-волової сфери, для формування спортивної поведінки, естетичних почуттів, гуманістичних настанов, пов'язаних зі спортом.

Прикінцевий етап впровадження експериментальної система роботи з ознайомлення дітей з олімпійським рухом, підтвердив думку багатьох дослідників про можливість здійснення олімпійської освіти як ефективної педагогічної технології у процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Ключові слова: інкультурація, соціокультурний досвід, олімпійський рух, олімпійська освіта, спортивна поведінка, фізичне виховання, діти дошкільного віку.